

KIRKKOHALLITUKSEN YLEISKIRJE

Nro 4/2007
25.1.2007

LAKI TILAAJAN SELVITYSVELVOLLISUUDESTA JA VASTUUSTA
ULKOPUOLISTA TYÖVOIMAA KÄYTETTÄESSÄ (1233/2006).

Yleistä

Laki tilaajan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä on tullut voimaan 1.1.2007. Laki koskee myös seurakuntia niiden käyttäessä ulkopuolista työvoimaa toiminnassaan. Tällaisia tilanteita esiintyy tyypillisesti rakentamisessa, kiinteistöhuollossa ja kuljetuksissa mutta lain asettama vaatimus koskee kaikkia tilanteita, joissa seurakunta hankkii palveluita, joihin sisältyy työsuoritus. Lain tavoitteena on estää varsinkin rakennusalalla yleisen niin kutsutun harmaan talouden toiminta. Lailla asetetaan aikaisemmasta poikkeavia vaatimuksia tilaajalle, joka tekee urakkasopimuksia tai muuten hankkii palveluksia, joihin sisältyy työsuorituksia.

Tässä esitetty lain kuvaus kattaa vain seurakuntien kannalta tavallisimmat lain soveltamistapaukset. Laki on ja sitä koskeva hallituksen esitys on kokonaisuudessaan luettavissa osoitteessa www.finlex.fi.

Milloin selvitys on tarpeen

Selvitykset tulee hankkia koskien kaikkia niiltä työsuorituksia, jotka sisältyvät tiettyyn hankintaan. Siten seurakunnan tulee vaatia selvitys myös aliurakoitsijoista, joita pääurakoitsija tai aliurakoitsija käyttää oman työsuorituksensa tekijöinä. Lain tarkoitus on estää velvoitteiden tai vastuiden pakoilu paloittelemalla tai kettämällä hankkeeseen liittyvä työn suoritus.

Selvitysvelvollisuus koskee kuitenkin vain yhteisellä työpaikalla (työturvallisuuslain, 738/2002, tarkoittamalla työpaikalla) tehtäviä työsuorituksia. Siten esimerkiksi valmiiden tuotteiden hankintasopimus, joka sisältää myös asennuksen työmaalla tuottaa selvitysvelvollisuuden vain asennustyön osalta.

Lakia ei sovelleta jos:

- 1) työntekijän tai työntekijöiden työskentely kestää yhteensä enintään 10 työpäivää; tai
- 2) alihankintasopimuksen arvo ilman arvonlisäveroa on alle 7 500 euroa.

Edellä olevia raja-arvoja laskettaessa työn katsotaan jatkuneen yhdenjaksoisesti, jos se perustuu useisiin peräkkäisiin keskeytymättömänä tai vain lyhyin keskeytyksin jatkuviin sopimuksiin.

Laki jättää tilaajalle mahdollisuuden harkita selvitysten tarpeellisuutta mikäli tilaajalla on perusteltu syy luottaa sopimuspuolen täyttävän lakisääteiset velvollisuutensa. Nämä perustellut syyt on tarkoin laissa rajattu ja ennen harkintaan turvautumista on rajausehtojen toteutuminen syytä todeta laista.

Vaadittavat selvitykset

Jo tarjouspyyntöasiakirjassa tai vastaavassa yhteydenotossa on syytä todeta, että tämän lain mukaisten selvitysten toimittaminen on edellytys sopimuksen tekemiselle. Selvityksiä ei yleensä kuitenkaan ole syytä pyytää toimitettavaksi tarjousten yhteydessä, vaan vasta ennen sopimuksen tekemistä.

Sopimuksessa tilaajana oleva on velvollinen pyytämään sopimuskumppaniltaan seuraavat selvitykset:

1. Kaupparekisteriote
2. Selvitys siitä onko yritys merkitty ennakkoperintä- ja työnantajarekistereihin sekä arvonlisäverovelvollisten rekisteriin
3. Todistus verojen maksamisesta, verovelkatodistus tai selvitys siitä, että verovelkaa koskeva maksusuunnitelma on tehty.
4. Todistukset eläkevakuutusten ottamisesta ja eläkevakuutusmaksujen suorittamisesta tai selvitys siitä, että erääntyneitä eläkemaksuja koskeva maksusopimus on tehty.
5. Selvitys työhön sovellettavista keskeisistä työehdoista tai työehtosopimuksesta.

Selvitykset eivät saa olla kolmea kuukautta vanhempia. Jos sopimus on voimassa yli 12 kk, on selvitykset toimitettava 12 kk:n välein tilaajalle sopimuksen voimassaolon ajan.

Velvollisuus antaa tietoja

Tilaajan ei tarvitse toimittaa saamiaan selvityksiä minnekään mutta ne tulee pyydettäessä esittää lain noudattamista valvoville työsuojeluviranomaisille tai niitä pyytävälle luottamusmiehelle tai työsuojeluvaltuutetulle tai heitä vastaaville, laissa määritetyille henkilöille. Laki sisältää myös velvoitteen pyynnöstä ilmoittaa henkilöstön edustajalle vuokratyöstä tai alihankintatyöstä tehdystä sopimuksesta ja antaa sopimukseen sisältyviä, henkilöstöä koskevia tietoja. Selvitykset on säilytettävä vähintään kaksi vuotta siitä, kun sopimuksen tarkoittama työ on päättynyt.

Seuraamukset selvitysvelvollisuuden laiminlyönnistä

Selvitysvelvollisuuden laiminlyömisestä voidaan määrätä 1 500 – 15 000 euron laiminlyöntimaksu.

KIRKKOHALLITUS

Risto Juntila

Eero Raatikainen